

СОВЕТ СПАССКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
СПАС МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОН СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

8 апреля 2019 года

г. Болгар

КАРАР

№ 37-7

"Татарстан Республикасы Спас
муниципаль районында балигъ
булмаганнар эшләре буенча һәм аларның
хокукларын яклау комиссия эшчәнлекне
оештыру тәртибе турында»
Нигезләмәне раслау хакында

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Советы чыгарган

КАРАР:

Хокукый жайга салу пробелларын бетерү максатларында «Татарстан Республикасы Спас муниципаль районында Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе эшчәнлеген оештыру тәртибе турында» Нигезләмә расларга.

Спас муниципаль районы
Совет рэисе, башлыгы

К. Э. Нуваев

**Татарстан Республикасының Спас муниципаль районы
балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе эшчәнлеген
оештыру тәртибе**

I. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районында Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе (алга таба - комиссия) балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын кисәтү системасы органнары һәм учреждениеләре эшчәнлеген координацияләү, балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген, хокук бозуларын һәм жәмгыятькә каршы гамәлләрен кисәтү, мона ярдәм итүче сәбәпләрне һәм шартларны ачыклау һәм бетерү, балигъ булмаганнарны эшкә урнаштыру буенча ярдәм күрсәтү, мәгариф эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмалардан балигъ булмаган балаларны жәлеп итүгә бәйле мәсьәләләрне карау максатларында барлыкка килә торган даими эшләүче тәэмин итү, Балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклауны тәэмин итү, социаль куркыныч хәлдә булган балигъ булмаганнарны социаль-педагогик реабилитацияләүне, жинаятыләрне һәм башка хокукка каршы һәм (яки) жәмгыятькә каршы гамәлләр кылуга һәм (яки) жинаять төркеменә жәлеп итү яисә аларны суициdalь гамәлләргә этәрүче очракларны ачыклау һәм мондый очракларны булдырмый калу.

1.2. Комиссия үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясенә, Россия Федерациясенең халықара шартнамәләренә һәм балалар хокукларын яклау өлкәсендә Федерациясенең халықара килешүләргә, федераль конституциячел законнарга, ратификацияләнгән халықара килешүләргә, федераль законнарга, Россия Федерациясе Президенты һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте федераль законнарга, Татарстан Республикасы Конституциясенә, "Татарстан Республикасында актларына, Татарстан Республикасы Законына, муниципаль норматив хокукий актларга таянып эш Татарстан Республикасы Законына, муниципаль норматив хокукий актларга белән билгеләнә.

II. Комиссияләр эшчәнлеген оештыру

2.1. "Балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасы нигезләре түрында" 1999 елның 24 июнендәге 120-ФЗ номерлы Федераль законны, "Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссияләре түрында үрнәк нигезләмәне раслау хакында" 2013 елның 6 ноябрендәге 995 номерлы Россия Федерациясе Хөкүмәте каарын, "Муниципаль районнарның һәм шәһәр округларының жирле үзидарә органнарына балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссияләрен төзү һәм аларның эшчәнлеген оештыру буенча хокукларын яклау комиссияләре түрында" 2005 елның 30 декабрендәге, Татарстан Республикасы дәүләт вәкаләтләрен бирү түрында" 2011 елның 20 маенданы 26-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, "Татарстан Республикасында балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссияләре түрында" 2012 елның 24 сентябрендәге 798 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты каары нигезендә Спас муниципаль районы территориясендә балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссияләре түрында" 2011 елның 20 маенданы 26-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законын гамәлгә ашыру чаралары хакында" Комиссия эшчәнлеге балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау буенча республика комиссиясе (алга таба - республика комиссиясе) тарафыннан контролльдә тотыла.

2.2. Комиссия рәисе:

2.2.1. муниципаль комиссия эшчәнлеге белән житәкчелек итә;

2.2.2. муниципаль комиссия эшен оештыру, ача йөкләнгән бурычларны үтәү, закон нигезендә билгеләнгән таләпләр нигезендә балигъ булмаганнарын күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау торышы турындагы хисапларны да кертеп, шәхси жаваплылыкка ия;

2.2.3. хәлиткеч тавыш хокукуна ия муниципаль комиссия утырышын алып бара;

2.2.4. муниципаль комиссия тарафыннан кабул ителә торган документларны имзалый, муниципаль комиссия рэисенең "Татарстан Республикасында балигъ булмаганиар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссияләре турында" 2011 елның 20 маенданы 26-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, әлеге тәртип белән билгеләнгән башка функцияләрен гамәлгә ашыра;

2.2.5. рэис булмаган очракта аның вазыйфасын рэис урынбасары башкара.

2.3. Муниципаль комиссия рэисе урынбасары:

2.3.1. муниципаль комиссия рэисе йөкләмәләрен башкара;

2.3.2. муниципаль комиссия каарлары үтәлешен контрольдә тота;

2.3.3. муниципаль комиссия утырышларында карау өчен материалларны үз вакытында әзерләүне контролльдә тота.

2.4. Муниципаль комиссиянең жаваплы сәркатибе:

2.4.1. узенә йөкләнгән бурычларны үтәүне тәэммин итә;

2.4.2. муниципаль комиссия утырышларын, Материалларны, муниципаль комиссия каарлары проектларын әзерләүне гамәлгә ашыра;

2.4.3. муниципаль комиссия әгъзаларын карау өчен кертелә торган материаллар белән таныштыруны тәэммин итә;

2.4.4. муниципаль комиссия рэисе күшүү буенча башка оештыру эшен башкара.

2.5. Муниципаль комиссия әгъзалары:

2.5.1. муниципаль комиссия утырышында катнашалар һәм аны әзерләү, алдан (муниципаль комиссия утырышына кадәр) аны карауга чыгарыла торган мәсьәләләр буенча материаллар белән танышшалар;

2.5.2. алар арасында муниципаль комиссия утырышларында бүленгән йөкләмәләрне үтиләр;

2.5.3. муниципаль комиссия каарларын әзерләүдә катнашшалар;

2.5.4. муниципаль Комиссия компетенциясенә караган мәсьәләләр буенча фикер алышууга тәкъдимнәр кертәләр;

2.5.5. муниципаль комиссия каарларын үз компетенциясе чикләрендә үтәү өчен шәхси жаваплылык тоталар;

2.5.6. балигъ булмаганнарын күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау, аларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатыләрен яклау, балигъ булмаганнарын күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын ачыклау һәм бетерү буенча эшләрне камилләштерү буенча тәкъдимнәр кертә;

2.5.7. муниципаль комиссия рэисе йөкләмәләрен үтиләр.

2.6. Муниципаль комиссия каары буенча аның утырышларында кинәш бирү тавышы хокуку белән башка органнар һәм учреждениеләр, шулай ук балигъ булмаганнар һәм аларның гайләләре проблемаларын хәл иту белән шөгүлләнүче оешмалар, ижтимагый берләшмәләр вәкилләре катнаша ала.

III. Муниципаль комиссия эшчәнлеген оештыру. Муниципаль комиссия тарафыннан материаллар (эшләр) карау. Муниципаль комиссия тарафыннан кабул ителә торган каарлар

3.1. Муниципаль комиссиянең агымдагы эше аның Рэисе тарафыннан расланган еллык эш планинары нигезендә гамәлгә ашырыла. Муниципаль комиссиянең аерым мәсьәләләр һәм эшчәнлек юнәлешләре буенча эш тәртибе аның Рэисе тарафыннан билгеләнә.

3.2. "Татарстан Республикасында балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның

хокукларын яклау комиссияләре турында" 2011 елның 20 маенданы 26-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 15 статьясы нигезендә материаллар (эшләр) муниципаль комиссия тарафыннан карау өчен нигез булып торалар:

- балигъ булмаган, аның ата-анасының яки башка законлы вәкилләренең, шулай ук башка затларның белдерүе;
- район комиссиясе инициативасы;
- балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасы органнарын һәм учреждениеләрен тәкъдим итү;
- эш бирүче үтенече;
- Эчке эшләр органы, прокуратура карапы иҗтимагый куркыныч эш кылган балигъ булмаганнарга карата жинаять жаваплылыгы житә;
- административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексында һәм административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы законнарында каралган тәртиптә тапшырылган материаллар (эшләр);
- тражданнар мөрәжәгатьләре;
- Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары белән каралган башка нигезләр.

3.3. Муниципаль комиссиягә карау өчен кергән материаллар, аларны үз вакытында һәм дөрес хәл итүне тәэмин итү максатларында, район комиссиясе рәисе яисә рәис урынбасары тарафыннан алдан өйрәнелә.

Кергән эшләрне һәм материалларны алдан өйрәнү процессында билгеләнә:

- кергән материалларны муниципаль комиссия карап тикшерүнөң ведомство буйсынуында (эш);
- чакырылырга яки утырышка чакырылырга тиешле затлар даирәсе;
- кергән материалларны (эшләрне) һәм аларны дөрес һәм вакытында карау, өстәмә материалларны бетерү өчен әһәмияткә ия булган хәлләрне өстәмә тикшерүне үткәру зарури;
- Материалларны (эшләрне) вакытында карау өчен әһәмияте булган башка чараларны кабул итүнөң максатка ярашлы булуы.

Материалларны (эшләрне) алдан өйрәнү аларның кергән көннән алыш жиде көннән дә артык вакыт эчендә башкарыла.

Материалларны (эшләрне) алдан өйрәнү нәтижәләре буенча муниципаль комиссия тарафыннан түбәндәге каарлар кабул итelerгә мөмкин:

- кызыксынган затлар утырышы вакыты һәм урыны турында хәбәрнамә белән эшне карап тикшерүгә билгеләү турында;

-эгәр аларны карап тикшерү муниципаль Комиссия компетенциясенә керми икән, алынган материалларны (эшләрне) кире кайтару турында яисә тапшырылган материал (эш) орган тарафыннан өстәмә тикшерү үткәру таләп ителә;

-Материалларны (эшләр) хокук саклау органнарына жибәрү турында, балигъ булмаганнарның ата-аналары (законлы вәкилләре), административ хокук бозу составының башка затлары гамәлләрендә (гамәл кылма) Материалларны (эшләр) алдан өйрәнгән вакытта судка жибәрү турында, муниципаль комиссия карамагында булмаган, яисә жинаять составы билгеләре (курсәтелгән очракларда Материалларны (эшләр) алдан өйрәнгән вазыйфаи зат аларны әлеге шартлар ачыкланган көннән алыш биш көн эчендә жибәрүне тәэмин итә);

-кергән материалларны тикшерүне үткәру яки аны тиешле белгечләргә үткәруне йөкләү турында;

- муниципаль комиссия утырышында каарлырга тиешле мәсьәләләр буенча балигъ булмаган, аның ата-аналары (законлы вәкилләре) үтенечнамәсен карау турында;

- балигъ булмаганнарның хокукларын һәм закон белән саклана торган мәнфәгатьләрен яклауга гариза белән судка мөрәжәгать итү турында;

- оператив хэл анализыннан һэм билгеле бер территориидэ булган һэм муниципаль комиссиягэ материаллар (эшлэр) жибэрүнөн сэбэбе булган фактлардан чыгып муниципаль комиссиянөн кучмэ утырышын билгелэу турында.

3.4. Муниципаль комиссия утырышларының вакыты һэм урыны турында балигъ булмаганнарга, аларнын ата-аналарына (законлы вэкиллэрэнэ), утырышларга бер тэүлек кала катнашу мэжбури дип таныла торган башка затларга хэбэр итэлэ.

Муниципаль комиссия утырыши вакыты һэм урыны турында прокурор хэбэр итэ.

3.5. Муниципаль комиссия тарафыннан кабул итэлгэн материаллар (эшлэр) кергэн көннэн альп 15 көннэн дэ артык вакыт эчнэдэ каралырга тиеш.

3.6. Муниципаль комиссия утырышлары айга ике тапкырдан да ким түгел, шулай ук кирék булганда үткэрелэ.

3.7. Комиссия утырыши, эгэр анда аның өгъзаларының яртысыннан да ким булмаган өлеше катнашса, муниципаль комиссия рэисе яисэ аның урынбасары утырышында, шулай ук комиссиянөн жаваплы секретаре яисэ комиссия белгече, аның вазыйфаларын башкаручы катнашса, хаклы санаала. Муниципаль комиссия өгъзалары аның утырышларында алмаштыру хокукуыннан башка катнаша.

3.8. Материалны (эшне) карау башланыр алдыннан муниципаль комиссия утырыши барышында билгелэнэ:

- муниципаль комиссия тарафыннан коллегиаль орган буларак каар кабул итү өчен кирékле кворум билгелэу максатларында утырышка муниципаль комиссия өгъзаларының килүе;

- эштэ катнашучы затларның килүе (кирék булган очракта) муниципаль комиссия утырышын үткэру турында хэбэр итэлгэн затлар юклэгүнде эшне карау мөмкинлеге турында, шул исэптэн читтэн торып каар (каар) чыгару мөмкинлеге турында Каар кабул итэлэ (кирék булган очракта);

- административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе Кодексы белэн билгелэнгэн административ жаваплылыкка тарту вакыты чыгу факты булу яисэ булмау, жэза билгелэу турында каар чыгару өчен.

3.9. Балигъ булмаган яки аның ата-анасын (законлы вэкиллэрэн) административ хокук бозу турындагы эш килеп чыккан яшькэ житкэнчэ ижтимагий куркыныч гамэл кылган балигъ булмаганнарга карата материалларны карый торган муниципаль комиссия утырышына житди сэбэпсез килмэсэ, өлөг затлар район комиссиясенең законнаар нигезендэ кабул итэлгэн мотивлаштырылган каары буенча мэжбури китерелергэ мөмкин.

Муниципаль комиссия утырышына житди сэбэплэрсез шаһитлар, балигъ булмаган, эш бириүчелэр, оешма һэм учреждение вэкиллэрэ, аларның катнашуы мэжбури дип танылган башка затлар тэрбиялэнгэн яки белем алган очракта, муниципаль комиссия эшне карауны кичектерергэ һэм администрация, ижтимагий оешмалар аша аларның эшен яки уку урыны буенча күренешлэрэн тээмин итү өчен чарагалар күрергэ мөмкин.

3.10. Муниципаль комиссия утырышларында балигъ булмаган, материаллар (эш) каарала, аның ата - аналары (законлы вэкиллэрэ), э кирékле очракларда-педагог, башка затлар (комиссия каары буенча) булырга тиеш.

Сакчы (адвокат) балигъ булмаган кешегэ материаллар кергэн көннэн альп комиссия эшнэдэ катнашырга рөхсэл итэлэ.

Балигъ булмаганнарга, аның ата-аналарына (законлы вэкиллэрэнэ) карата материаллар, утырыши үткэру вакыты һэм урыны турында үз вакытында хэбэр итү һэм материалларны (эш) карауны кичектереп тору турында гариза альнмау шарты белэн, кабат күрсэтельмэгэн очракта, каралырга мөмкин.

3.11. Балигъ булмаганнарын хокукларын һэм закон белэн саклана торган мэнфэгатылэрэн бозуга бэйле Материалларны (эшлэрне) караганда, муниципаль комиссия элөгэ хокук бозуларының сэбэплэрэн һэм шартларын һөрьяклап өйрэнегрэ һэм чарагалар күрергэ тиеш, тээмин итүчэ яклауга хокукларын һэм законлы мэнфэгатылэрэн балигъ булмаганнарын.

3.12. Балигъ булмаганнарың хокук бозулар турындағы эшлэрне муниципаль комиссия ябық утырышта карый.

3.13. Ижтимагый куркының гамәлләр кылган балигъ булмаганнарга карата жинаять жаваплылығы житә торған, административ хокук бозу турында эш, балигъ булмаганнарга яки аның ата-анасына (законлы вәкилләре) яки ата-анасының (законлы вәкилләренең) берсе, муниципаль комиссия балигъ булмаган, аның ата-анасының (законлы вәкилләренең) яисә зиян күргән (зиян күргән), шаһитның (шаһитларның), сакчының (адвокатның) яисә зиян күргән (законлы вәкилләренең) аңлатмаларын тыңлый, прокурор бәяләмәсе, башка затлар.

3.14. Карада торған материал (эш) үзенчәлеген исәпкә алып, фикер алышу балигъ булмаганнарга тиксәре йогынты ясарға мөмкин булған хәлләрне тикшеру барышында рәислек итүче аерым мәсьәләләрне ачыклау өчен балигъ булмаган балаларның ата-аналары (законлы вәкилләре) булмавына аңлатмаларын тыңлауны яисә балигъ булмаган бала булмауда соңғыларының аңлатмаларын тыңлауны таләп итәргә хокуклы. Шул ук вакытта сакчыны (адвокатны) читкә чыгару рөхсәт ителми.

3.15. Муниципаль комиссия каралучы материалның (эшиңе) аерым мәсьәләләре турында фикер алышырга хокуклы, материалны (эшиңе) карап тикшерүдән вакытлыча катнашуучыларны утырыштан алырга хокуклы. Шул ук вакытта утырышта катнашуучы прокурор (прокуратура органнары хезмәткәре) әлеге мәсьәләләр буенча фикер алышканда калырга хокуклы.

3.16. Муниципаль комиссия балигъ булмаганнарга карата психологик-педагогик яки медицина тикшерүе үткәру өчен законнарда каралған чараптар күрә.

3.17. Муниципаль комиссия әгъзалары муниципаль комиссия утырышында фикер алышкан материаллар (эшләр) һәм затлар турында мәгълүматны әлеге затларның ризалыгыннан башка белдерергә хокуклы түгел.

Муниципаль комиссия эшен массакуләм мәгълүмат чараптарында яктырту максатында район комиссиясе рәисе рөхсәте белән журналистларга балигъ булмаган балаларның һәм район комиссиясе эше барышында фикер алышкан башка затларның шәхси мәгълүматларын күрсәтмичә тиешле мәгълүмат тәкъдим итү рөхсәт ителә.

Гражданнарың шәхси тормышы турында мәгълүматларны, шулай ук балигъ булмаганнарга зиян китерә ала торған мәгълүматларны тараткан өчен комиссия әгъзалары закон нигезендә жаваплы.

3.18. Эш шартларын һәрьяклап һәм тулысынча тикшергәннән соң муниципаль комиссия түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- законнарда каралған йогынты чарапарын куллану;
- район комиссиясендә балигъ булмаган бала, аның ата-аналары (законлы вәкилләре), балигъ булмаган балалар гаиләсен исәпкә кую;
- законнарга каршы килми торған һәм балигъ булмаганнарың хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклауга юнәлдерелгән чарапар куллану;
- административ хокук бозу турындағы эш буенча эшиңе тұктату;
- эшиңе карауны башка көнгә кичектерү һәм күчерү;
- эшиңе карап тикшерүне кичектерү һәм өстәмә тикшерү үткәру;
- эшиңе прокуратура органнарына, судка, башка вәкаләтле органнарга тапшырам.

3.19. Муниципаль комиссия карарлары ачык тавыш бирү белән кабул ителә. Тавыш бирүгә муниципаль комиссия әгъзаларының бер, ике яки берничә тәкъдиме куела ала.

Бары тик бер тәкъдим булғанда һәм комиссия әгъзаларының каршы килмәве очрагында тавыш бирү үткәрелергә мөмкин. Мондый очракта каршылыклар булмау муниципаль комиссия әгъзаларының тәкъдим итегендә карар варианты белән ризалыгы буларак кабул ителә.

Карар кабул итегендә дип санала, әгәр аның өчен проголосовало күпчелек әгъзалары. Тавыш саны тигез булған очракта комиссия утырышында рәислек итүче

тавышы хэлиткеч булып тора. Шул ук вакытта рәислек итүче башта тавыш бирмәгән фикерне хупларга хокуклы.

Карала торган материалның (эшнен) үзенчәлеген исәпкә алып тавыш биры материал (эш) тикшерелә торган зат, шулай ук материалны (эшне) тикшерүдә катнашучы башка затлар катнашлығында да үткәрелергә мөмкин.

Муниципаль комиссия әгъзасы, муниципаль комиссия каары белән килешмәгән, муниципаль комиссия утырыши беркетмәсенә мәжбүри рәвештә беркетелергә тиешле язма рәвештә уз фикерен белдерергә хокуклы.

3.20. Муниципаль комиссияләр каарлары "Татарстан Республикасында балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссияләре турында" Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән киләсе таләпләр нигезендә каарлар, күрсәтмәләр, билгеләр рәвешендә чыгарыла":

3.20.1. Муниципаль комиссияләр каарлары балигъ булмаганнарга, аларның атап-аналарына яки башка законлы вәкилләренә, затларга карата конкрет материаллар (эшләр) карав нәтижәләре буенча, шулай ук мәгариф оешмалары күрсәтмәләрен, башка оешмаларның мөрәҗәгатьләрен һәм утенечләрен карав нәтижәләре буенча кабул ителә;

3.20.2. муниципаль комиссияләрне тәкъдим итү Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнарына, жирле үзидаре органнарына, балигъ булмаганнарын күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын бетерү максатларында оешмаларга, шулай ук аларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозуга кертелә;

3.20.3. Муниципаль комиссия каарлары һәм күрсәтмәләре язма рәвештә бәян итепергә һәм мотивацияләнергә тиеш;

3.20.4. административ хокук бозулар турындагы эшләрне караганда муниципаль комиссия каарын карап тоту, шулай ук аның законлы көченә керү сроклары һәм тәртибе административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе Кодексы белән билгеләнә;

3.20.5. йогынты чарапларын кабул итү турында каарда, балигъ булмаган баланы урнаштыру яисә аның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклауга чараплар күрү турында күрсәтелә:

- комиссия атамасы;
- дата;
- утырышны үткәру вакыты һәм урыны;
- комиссия әгъзалары һәм анда булмаган әгъзалар турында мәгълүматлар;
- материал (эш) тикшерелә торган зат, шулай ук утырышта катнашучы башка затлар турында мәгълүматлар;
- көн тәртибендәге мәсьәлә, аның буенча карап чыгарылган, карапучы мәсьәләнә карап тоту;
- материалны (эшне) караганда билгеләнгән хәлләр, шул исәптән балигъ булмаганнарың хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозу мәсьәләсе буенча ачыкланган хәлләр (алар булганда), күзәтүсезлеккә, күзәтүсезлеккә, хокук бозуларга һәм жәмгыятында каршы гамәлләргә ярдәм итүче ачыкланган сәбәпләр һәм шартлар турында белешмәләр (балигъ булмаганнарың булган очракта, алар булганда));
- карап тикшерелгән материал буенча муниципаль комиссиянең дәлилләнгән каары (эш);

Балигъ булмаганнарың күзәтүчесезлеген, хокук бозуларын һәм жәмгыятында каршы гамәлләрен булдыручи сәбәпләр һәм шартлар ачыкланган очракта, аларны бетерү буенча тиешле органнар яки учреждениеләр тарафыннан балигъ булмаганнарың күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасы чараплар күрергә тиешле чараплар, шулай ук әлеге чараплар күрелергә тиешле сроклар буенча чараплар күрелергә тиеш;

муниципаль комиссия тарафыннан балигъ булмаган балага социаль ярдәм күрсәту чараплары һәм аны күрсәтү ысууллары тәкъдим ителә;

- карап ёстеннән шикаять биры срокларын һәм тәртибен анлату турында

мэгълүматлар;

3.20.6. Муниципаль комиссия карары һэм тэкъдим итү муниципаль комиссия утырышында рэислек итүче тарафыннан имзалана, материал (эшлэр) карал тикишерелгэннэн соң кичекмэстэн игълан ителэ, шикаять бирү өчен билгелэнгэн вакыт узгач үз көченэ керэ;

3.20.7. Муниципаль комиссия карары һэм аларны тэкъдим итү дэүлэти хакимиятиене тиешле органнарына, жирле үзидарэ органнарына, оешмаларга жибэрэлэ;

- 4.20.8. каарның күчермэс яки муниципаль комиссия тэкъдим иткэн көннэн Өзөмтэ балигъ булмаган балага, аның ата-анасына яки башка законлы вэкиллэрэнэ, башка кызыксынган затларга расписка бирелэ яки аны кабул иткэн көннэн соң өч көн эчендэ тиешле органнарга, учреждениелэрэг яки оешмаларга жибэрэлэ;

3.20.9. муниципаль комиссиянен билгелэмэлэрэ администрив хокук бозулар тиешле Россия Федерациясе кодексында каралган очракларда һэм тэргийтэ кабул ителэ.

3.21. Материалларны (эшлэр) карау барышында балигъ булмаган балаларның ата-аналары (законлы вэкиллэр), администрив хокук бозу составының башка затлары гамэллэрэндэ (гамэл кылмау) ачыкландган очракта муниципаль комиссия карамагында булмаган муниципаль хокук бозу составы яисэ жинаять составы билгелэрэ ачыкландган очракта муниципаль комиссиялэр күрсөтөлгэн материалларны (эшлэр) биш көн эчендэ хокук саклау органнарына, судка жибэрэ.

3.22. Муниципаль комиссиялэр утырышлары беркетмэлэрэ муниципаль комиссиялэрнен һэр утырышында алыш барыла һэм үз эченэ түбэндэгэ мэжбүри нигезлэмэлэрине ала:

- муниципаль комиссиялэр утырышлары датасы һэм урыны;
- муниципаль комиссиялэрнен атамасы һэм составы;
- каралучы материалларның эчтэлэгэ (эшлэр);
- материаллар (эшлэр) каралучы затлар тиешле ачыкландсан очракта муниципаль комиссия карамагында булмаган затларның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туу датасы һэм урыны, яшэү урыны һэм башка эхэмияте булган затлар тиешле ачыкландсан очракта муниципаль комиссиялэрнен билгелэмэлэр (эшлэр));
- утырышларда катнашучы затларның килүе тиешле ачыкландсан очракта муниципаль комиссиялэрнен билгелэмэлэр (эшлэр));
- утырышларда катнашучы затларның анлатууда;
- утырышларда белдерелгэн үтенечнамэлэрнен эчтэлэгэ һэм аларны карау нэтижэлэрэ;
- кабул итэлгэн каарларны игълан итү тиешле ачыкландсан очракта муниципаль комиссиялэрнен билгелэмэлэр (эшлэр));
- кабул итэлгэн каарларга шикаять бирү срокларын һэм тэргийтэн анлату тиешле ачыкландсан очракта муниципаль комиссиялэрнен билгелэмэлэр (эшлэр));

Муниципаль комиссиялэр утырышлары беркетмэлэрэ рэислек итүче тарафыннан имзалана

район комиссиясе утырышында жаваплы сэргатиб дэ бар.

3.23. Муниципаль комиссиялэр тарафыннан каралган материаллар (эшлэр) буенча кабул итэлгэн каарлар, күрсөтмэлэр һэм билгелэмэлэр, муниципаль комиссиялэрнен гамэллэрэнэ (гамэл кылмавына) судка яисэ закон нигезендэ билгелэнгэн вэкалэтлэр нигезендэ Республика комиссиясенэ шикаять бирелегэ мөмкин.

3.24. Муниципаль комиссиялэр күзэтүчесезлек, күзэтүчесезлек, күзэтүчесезлек, наркомания, токсикомания, эчкечелек, хокук бозулар, һэлакэтлэр һэм гомумилэштерүнэ гамэлгэ ашыра, бу күренешлэрне кисэту, балигъ булмаганнарын хокук гомумилэштерүнэ гамэлгэ ашыра, бу күренешлэрне кисэту, балигъ булмаганнарын хокук бозуларны бетерү, отчет һэм башка мэгълүмат юнэлешлэрэн эшлэү максатларында, шулай бозуларны бетерү, отчет һэм башка мэгълүмат юнэлешлэрэн эшлэү максатларында, шулай мэгълүматларын гомумилэштерэлэр, бу өлкэдэгэ вэзгыйтьне яхшыру буенча вэкалэтле органнар каравына тэкъдимнэр өзөрлилэр һэм кертэлэр.

3.25. Квартал саен, хисап чорыннан соң килүче айның бишенче числосына кадэр комиссия балигъ булмаганнарның күзэтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау эше турында хисап әзерли һәм республика комиссиясенә жибәрә, шулай ук сукбайлыкны, күзэтүчесезлекне, наркомания, токсикомания, эчкечелекне, хокук бозуларны, һәлакәтләр һәм имгәнүләрне, хезмәт, торак һәм башка хокук бозуларны кисәту چаралары турында башка мәгълүмат кертә һәм әлеге вәзгыйтьне яхшырту буенча тәкъдимнәр кертә.

бу өлкәдә.

3.26. Муниципаль комиссияләр үз исемнәре язылган бланкларга һәм матбуатка ия.

IV. Йомгаклау нигезләмәләре

4.1. Муниципаль комиссияләр эшчәнлеген контролъдә тоту республика комиссиясе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4.2. Муниципаль комиссияләр эшчәнлеге карап буенча туктатыла муниципаль берәмлекнәң вәкиллекле органы.